

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«_____» червня 2022 р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»**

**Тема: «Облік і аналіз розрахунків з покупцями та замовниками
підприємства»**

Виконала: Наталія ПАЛАМАРЧУК

Керівник: кандидат економічних наук, доцент Інна АФАНАС'ЄВА

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ - к. е. н. доцент Інна АФАНАС'ЄВА

другий розділ - к. е. н. доцент Інна АФАНАС'ЄВА

Нормоконтролер: к.е.н., доцент Зоряна МОКРИНСЬКА

Київ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
_____ Тетяна КОСОВА
«16» травня 2022 р.

ЗАВДАННЯ на виконання випускної роботи

здобувача вищої освіти ПАЛАМАРЧУК Наталії Іванівни
(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема випускної роботи «Облік і аналіз розрахунків з покупцями та замовниками підприємства» затверджена наказом ректора від №

2. Термін виконання роботи: з 23. 05. 2022 до 19. 06. 2022.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи підприємства, первинні документи, облікові реєстри, фінансова, податкова, статистична звітність ПрАТ «Рівнеазот».

4. Зміст пояснювальної записки:

14. Облік і аналіз розрахунків з покупцями та замовниками підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Розрахунки з покупцями та замовниками як об'єкт обліку і аналізу

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу розрахунків з покупцями та замовниками підприємства

1.3. Організація та задачі обліку і аналізу розрахунків з покупцями та замовниками підприємства в умовах ПрАТ «Рівнеазот»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ В УМОВАХ ПрАТ «Рівнеазот»

2.1. Документальне оформлення та облік розрахунків із покупцями та замовниками на підприємстві

2.2. Відображення розрахунків із покупцями та замовниками у фінансовій, податковій і статистичній звітності підприємства

2.3. Аналіз розрахунків із покупцями і замовниками та напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:
ЛИСТ 1. Розрахунки з покупцями та замовниками як об'єкт обліку і аналізу. ЛИСТ 2. Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу розрахунків з покупцями та замовниками підприємства. ЛИСТ 3. Організація та задачі обліку і аналізу розрахунків з покупцями та замовниками підприємства в умовах ПрАТ «Рівнеазот». ЛИСТ 4. Документальне оформлення та облік розрахунків із покупцями та замовниками на підприємстві. ЛИСТ. 5. Відображення розрахунків з покупцями та замовниками у фінансовій, податковій і статистичній звітності підприємства. ЛИСТ. 6. Аналіз розрахунків із покупцями і замовниками та напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу випускної роботи та надання його керівнику	23.05.2022 – 29.05.2022	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу випускної роботи і надання його керівнику	30.05.2022 – 05.06.2022	
3	1. Узгодження випускної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну добросовісність. 3. Отримання рецензії та відгуку на випускну роботу. 4. Підготовка виступу.	06.06.2022 – 08.06.2022	
4	1. Переплетення випускної роботи. 2. Подання випускної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	09.06.2022 – 10.06.2022	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	к. е. н. доцент Інна АФАНАС'ЄВА		

РОЗДІЛ 2	к. е. н. доцент Інна АФАНАС'ЄВА		

8. Дата видачі завдання: «16» травня 2022 р.

Керівник випускної роботи _____ Інна АФАНАС'ЄВА
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Наталія ПАЛАМАРЧУК
(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до випускної роботи «Облік і аналіз розрахунків з покупцями та замовниками підприємства»: 61 с., 15 табл., 18 рис., 37 літературних джерел, 5 додатків.

Мета випускної роботи полягає у обґрунтуванні теоретичних положень, а також розробці практичних рекомендацій щодо обліку та аналізу розрахунків з покупцями і замовниками на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес організаційного та методичного забезпечення обліку і аналізу розрахунків з покупцями та замовниками підприємства ПрАТ «Рівнеазот».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань обліку та аналізу розрахунків з покупцями та замовниками.

Методи дослідження: аналіз і синтез, індукція і дедукція, системний підхід, порівняння, аналогія, абстрагування, причинно-наслідкового зв'язку, аналітичного групування, графічний метод.

Інформаційні джерела: праці вітчизняних і зарубіжних вчених, нормативні документи України з бухгалтерського обліку, аналізу, господарського та цивільного права, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, матеріали науково-практичних конференцій, довідково-інформаційні видання.

Практичне значення отриманих результатів полягає у отриманні в ході дослідження науково-практичні результати мають важливе значення для подальшого розвитку й удосконалення бухгалтерського обліку і аналізу розрахунків з покупцями та замовниками. Одержані результати спрямовані на підвищення рівня організації та ведення обліку розрахунків з покупцями та замовниками на ПрАТ «Рівнеазот».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колісник О. П. Теоретичні та практичні аспекти обліку і аналізу дебіторської заборгованості у сфері інформації та телекомунікацій. *Modern Economics*. 2019. № 15. С. 108-113. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V15\(2019\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V15(2019)-15) (дата звернення 17. 05. 2022).
2. Бондарук Н. В., Васильєва Л. М. Теоретико-методичні основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Випуск 16. Частина 1. С. 135-138. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_16/1/35.pdf (дата звернення 17. 05. 2022).
3. Бондарчук Н. В., Тімашова А.М. Модель аналізу дебіторської заборгованості: основні показники. *Проблеми системного підходу в економіці*. Дніпровський державний аграрно-економічний університет. 2019. С. 2-4.
4. Грицай О.І. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. Львів: Національний університет «Львівська політехніка». 2018. С. 2-5. URL: http://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/125.pdf (дата звернення 04.06.2022).
5. Слепченко В. П., Скрипник М. І. Методика обліку розрахунків підприємства з покупцями та замовниками *Економіка та суспільство*. Вип. 29. 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-4> (дата звернення 03. 06. 2022).
6. Ямненко Г.Є. Інформаційне забезпечення управління дебіторською заборгованістю. *Миколаїв: КНЕУ ім. В. Гетьмана*. 2018. С. 2. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/106.pdf> (дата звернення: 04.06.2022).
7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення 17. 05. 2022).

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 17.05.2022).
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 (МСБО 32) «Фінансові інструменти: подання» від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029#Text (дата звернення 17.05.2022).
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 (МСБО 39) «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» від 17.10.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_015#Text (дата звернення 17.05.2022).
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 17. 05. 2022).
12. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/435-15/ed20131011> (дата звернення 17. 05. 2022).
13. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 17. 05. 2022).
14. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 17. 05. 2022).
15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 17. 05. 2022).
16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення 17. 05. 2022).
17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від

29.11.1999 № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення 17. 05. 2022).

18. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 17. 05. 2022).

19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 17. 05. 2022).

20. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 №88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 03.06.2022).

21. Приватне акціонерне товариство «Рівнеазот» *Clarity Project*: веб-сайт. URL: <https://azot.rv.ua/> (дата звернення: 03.06.2022).

22. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань *YouControl Clarity Project*: веб-сайт. URL: <https://youcontrol.com.ua/> (дата звернення: 03.06.2022).

23. Абрамчук І.І. Облік розрахунків з покупцями і замовниками. *Фінансовий та управлінський облік*. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. С.19.

24. Бержанір І. А., Вінницька О. А. Напрями удосконалення обліку розрахунків з покупцями і замовниками в сучасних умовах господарювання *Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 61. С. 46-48. URL: <http://surl.li/cbszq> (дата звернення: 03.06.2022).

25. Волошан І. Г., Волковська Я.В. Облікова і податкова політика в управлінні бізнес-процесами промислових підприємств. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1.

26. Гончарук С.М., Долбнєва Д.В., Приймак С.В., Романів Є.М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : навчальний посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 298 с.

27. Гловацька Я. М. Основи обліку розрахунків з покупцями та замовниками. *Облік, аналіз і контроль в стратегії розвитку економіки України*: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. Вип. 13. Ч. 2. 2020. С. 25-27. URL: http://oia.lntu.edu.ua/files/2020/25_12_2.pdf#page=25 (дата звернення: 03.06.2022).

28. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021.

29. Гулько Л.Л. Облік і аудит дебіторської заборгованості та відображення її всистемі звітності підприємства. *Київ*: ТНЕУ, 2017. 15 с.

30. Макаренко А.П. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. *Запоріжжя: ЗДА*.2018. С. 602.

31. Меліхова Т.О. Удосконалення документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №2. С. 24—32.

32. Яременко Л. М. Первинний та синтетичний облік розрахунків з покупцями і замовниками. *«БОГОЛІБСЬКІ ЧИТАННЯ»*: матеріали I Всеукраїнської конференції. 2020. С. 94-96. URL: <http://surl.li/cbszl> (дата звернення 03. 06. 2022).

33. Афанас'єва І.І. Фактори формування облікової політики. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2015. № 4. С. 9-12. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VSUNU_2015_4_3.pdf (дата звернення: 18.05.2022).

34. Житний П.Є., Афанас'єва І.І. Процес формування облікової інформації в управлінні. *Вісник ЖДТУ. Економіка, управління та адміністрування*. 2010. №3 (53) Ч. 2. С 100-102. URL:

[HTTP://VEN.ZTU.EDU.UA/ARTICLE/VIEW/66756/62351](http://ven.ztu.edu.ua/article/view/66756/62351) (дата звернення: 29.05.2022).

35. Афанас'єва І.І. Інформаційна система управлінського обліку в умовах діджиталізації економіки. Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури: Серія «Економіка і управління». Вип. 49. К.: ДУІТ, 2021. С. 32-40. DOI: 10.32703/2664-2964-2021-49-32-4. URL: <https://em.duit.in.ua/index.php/home/article/view/3/3> (дата звернення: 25.05.2022).

36. Левицька О.В. Відображення результатів діяльності у формах фінансової звітності підприємства. URL: http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum./Ecan/2010_6/pdf/levytska_o.pdf (дата звернення: 18.05.2022).

37. Ярмолюк О.Ф., Киян А.В. Особливості облікової політики щодо ресурсного потенціалу підприємства. URL: <http://global-national.in.ua/issue-11-2016/19-vipusk-11-cherven-2016-r/2236-yarmolyuk-o-f-kiyan-a-v-osoblivosti-oblikovoji-politiki-shcho> (дата звернення: 22.05.2022).